

Statens helsepersonellnemnd

Den 9. desember 2015 traff Statens helsepersonellnemnd i

Saksnummer: 15/145

Klager: født 1990

Saken gjelder: Klage over Statens helsetilsyns vedtak av 27. april 2015 om tilbakekall av studentlisens som lege, jf. lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 57

enstemmig følgende

VEDTAK:

Statens helsetilsyns vedtak av 27. april 2015 stadfestes.

Saksforholdet:

Klageren er utdannet ved V og fikk studentlisens som lege med rett til å rekvirere legemidler januar 2014 med varighet til september 2015. På tidspunktene for de aktuelle hendelsene som ligger til grunn for tilsynssaken var klageren ansatt som turnuslegevikar ved W sykehus, X avdeling.

Tilsynssaken ble opprettet av Fylkesmannen i Y (Fylkesmannen) på bakgrunn av en bekymringsmelding av 9. september 2014 fra klagerens arbeidsgiver, seksjonsleder A ved X avdeling. Av bekymringsmeldingen fremgår det at kolleger 12. august 2014 fikk mistanke om at klageren var rusmiddelpåvirket på arbeid. Klinikksjefen konfronterte klageren med forholdet, hvorpå klageren benektet at han var rusmiddelpåvirket. Det ble tatt blodprøver og urinprøver av klageren som viste etanol og toksiske serumkonsentrasjoner av diazepam og desmetyldiazepam. Arbeidsgiver ga klageren en advarsel for forholdet. Vedlagt bekymringsmeldingen fulgte referat fra møte mellom arbeidsgiver og klageren av 12. august 2014, advarsel av 13. august 2014 til klageren fra arbeidsgiver, møtoreferat av 14. august 2014, udatert notat fra avdelingsoverlege B og analysesvar fra urinprøve, blodprøve og etanolprøve tatt 12. august 2014 og analysesvar fra urinprøve avlagt 28. august 2014. Ifølge notatet ble det tatt ytterligere en kontrollprøve 28. august 2014. Analysesvaret fra urinprøven viste inntak av oxazepam.

Klageren ble i brev av 10. september 2014 orientert om bekymringsmeldingen. I brev av 2. oktober 2014 uttalte klageren at han siden februar 2014 har brukt escitalopram mot en angstlidelse. I tillegg har han brukt diazepam som han har rekvirert til eget bruk. Klageren

opplyser at han har brukt begge legemidlene i samråd med fastlegen. Dagene før 12. august 2014 hadde klageren inntatt en betydelig mengde diazepam som følge av en psykisk belastende hendelse. Om sitt alkoholinntak opplyser klageren at han hadde drukket alkohol og feilberegnet inntaket kvelden 11. august 2014. Han hadde imidlertid ikke inntatt alkohol åtte timer før arbeidstiden.

Fastlege C ga uttalelse i saken i brev av 15. oktober 2014, vedlagt utdrag fra journalnotater for fem pasientkonsultasjoner. I brev av 31. oktober 2014 oversendte fastlegen fullstendig pasientjournal for tidsrommet fra 20. februar 1997 til 19. august 2015 og forskrivingsmodul hvor det fremkommer at klageren hadde rekvirert Vival til eget bruk.

Fylkesmannen oversendte 11. november 2014 saken til Statens helsetilsyn for vurdering av administrativ reaksjon. Klageren ga ytterligere bemerkninger i brev av 6. mars 2015.

Det ble 26. mars 2015 avholdt møte mellom Statens helsetilsyn og klageren.

I brev av 30. mars 2015 fra fastlege C ble det oversendt oppdatert pasientjournal for tidsrommet fra 19. august til 27. mars 2015 og analysesvar fra en rusmiddeltest avlagt 20. mars 2015.

Klagerens studentlisens som lege ble tilbakekalt ved Statens helsetilsyns vedtak av 27. april 2015. Det ble konkludert med at klageren er uegnet til å utøve virksomhet som turnuslegevikar forsvarlig på grunn av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning og uforsvarlig virksomhet. Vedtaket ble påklaget 10. mai 2015. Statens helsetilsyn fant ikke grunnlag for å endre sitt vedtak og oversendte 26. mai 2015 saken til Statens helsepersonellnemnd for klagebehandling. Klageren kom med ytterligere kommentarer i brev av 4. august 2015, vedlagt diplom/vitnemål for fullført legeutdanning 12. juni 2015 ved V.

Statens helsetilsyn legger til grunn at klageren har et rusmiddelmissbruk som er ute av kontroll. Det vises til at klageren sommeren 2014 hadde et ikke ubetydelig overforbruk av vanedannende legemidler. Den 12. august 2014 møtte klageren rusmiddelpåvirket på arbeid. Blodprøver og urintester avlagt samme dag viste at klageren var påvirket av alkohol og vanedannende legemidler. I tillegg har klageren rekvirert en betydelig mengde diazepam til eget bruk.

Klageren har ikke lagt frem tilstrekkelig dokumentasjon på at rusmiddelmissbruket har opphørt. Forholdet er så alvorlig at det ikke er tilstrekkelig å reagere med en mindre streng reaksjon enn tilbakekall av studentlisens som lege.

Klageren medgir at opplysningene som ligger til grunn for vedtaket er korrekte. Han beklager at han møtte rusmiddelpåvirket på arbeid 12. august 2014. Det er åpenbart at handlingen var en fare for kvaliteten i helsetjenesten. Hendelsen var imidlertid et engangstilfelle og det foreligger ikke gjentakelsesfare.

Han vedkjenner at det var uriktig å rekvirere vanedannende legemidler til eget bruk. Klageren har imidlertid ikke brukt vanedannende legemidler etter sommeren 2014.

Vedrørende kravene til rusmiddeltesting, burde klageren blitt orientert om dette underveis i saksbehandlingen. Dersom klageren hadde vært kjent med retningslinjene, ville han påbegynt

rusmiddeltesting i november 2014. Dette kunne fått vesentlig betydning for totalvurderingen i saken.

Klageren er nyutdannet lege og tilbakekall av studentlisens vil ødelegge for fremtidige turnusmuligheter. Tiden etter uteksaminering er sårbar siden de fleste enten kommer i gang med turnustjenesten eller får andre legerelaterte jobber, og på den måten holder kunnskapen ved like.

Klageren ber om å få beholde lisensen mens han dokumenterer rusmiddelfrihet. Eventuelt ønsker han å få muligheten til arbeide med en begrenset lisens.

Statens helsepersonellnemnds vurdering:

Nemnda har vurdert om klageren er uegnet til å utøve virksomhet som lege med studentlisens forsvarlig på grunn av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning og uforsvarlig virksomhet, jf. helsepersonelloven § 57.

Nemnda legger alminnelig sannsynlighetsovervekt til grunn for bevisvurderingen. Det følger av rettspraksis og langvarig forvaltningspraksis at det er det mest sannsynlige faktum som skal legges til grunn.

Bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning

Klageren erkjenner at han har rekvirert vanedannende legemidler til eget bruk. Videre erkjenner han at han møtte rusmiddelpåvirket på arbeid 12. august 2014, men viser til at dette var en engangshendelse. Han mener at han ikke har et pågående rusmiddelmisbruk.

På bakgrunn av sakens opplysninger finner nemnda at klageren har et rusmiddelmisbruk som er mer omfattende enn det klageren erkjenner. Nemnda vektlegger analysesvar fra etanolprøven tatt 12. august 2014 som viser at klageren hadde en promille på 0,89. Videre vises det til analysesvar fra blodprøven avlagt 12. august 2014 hvor det ble påvist S-diazepam (7271 nmol/L), S-desmetyldiazepam (4166 nmol/L) og S-oxazepam (136 nmol/L) i blodet. Nemnda vektlegger også analysesvaret fra tilfeldig urinprøve avlagt 28. august 2014 der det ble påvist oxazepam. Det forhold at klageren møtte påvirket av alkohol og vanedannende legemidler på arbeid 12. og 28. august 2014 sannsynliggjør alene at klageren har et rusmiddelmisbruk.

Journalnotatet av 19. august 2014 med tekstmeldingskorrespondansen mellom klageren og fastlegen underbygger også at klageren har et rusmiddelmisbruk. Det fremkommer at klageren i tekstmelding av 19. august 2014 ba fastlege C om å rekvirere 20 tabletter Vival 5 mg til bruk ved behov. I tekstmelding av samme dato svarte fastlegen at Vival ikke er egnet til behandling av angst på sikt og at klageren har behov for andre legemidler og eventuelt henvisning til psykolog. Fastlegen orienterte også klageren om at det av oversikten fremgikk at klageren hadde hentet ut 50 tabletter diazepam 18. mars, 50 tabletter 4. juni, 100 tabletter 24. juli og 20 tabletter 14. august, alle i 2014. Dette bekreftes ved den fremlagte forskrivingsmodulen. Egenrekvireringen styrker vurderingen av at klageren har et rusmiddelmisbruk. Det fremgår også av forskrivingsmodulen at klageren i tillegg fikk rekvirert 20 tabletter Vival 5 mg av fastlegen henholdsvis 6. februar og 30. april 2014.

Nemnda legger etter dette til grunn av klageren har et rusmiddelmisbruk.

Det følger av helsepersonelloven § 8, jf. forskrift av 4. mai 2012 nr. 400 om pliktmessig avhold for helsepersonell § 1 at helsepersonell ikke skal innta, eller være påvirket av alkohol eller andre rusmidler i arbeidstiden eller åtte timer før arbeidstiden begynner. I Prop. 29 L (2011-2012) fremgår det at rusmidler også inkluderer legale legemidler som beroligende midler, jf. kapittel 4.6.4. Det at klageren møtte påvirket av alkohol og vanedannende legemidler på arbeid 12. og 28. august 2014, rammes således av forbudet. Klageren har brutt kravet til pliktmessig avhold.

Helsepersonell som misbruker rusmidler utgjør en betydelig fare for kvaliteten og sikkerheten i helsetjenesten. Rusmidler påvirker funksjoner som konsentrasjonsevne, hukommelse, konsekvensanalyse og innlæringsevne, og kan nedsette koordinasjons- og reaksjonsevnen. Misbruk av rusmidler er også ødeleggende for den allmenne tilliten til helsepersonell og helsetjenesten generelt.

Erfaringsmessig tar det lang tid å komme ut av et rusmiddelmissbruk og igjen bli skikket for yrket. Der det er påvist et rusmiddelmissbruk vil det normalt kreves en langvarig og omfattende dokumentasjon for at misbruket har opphørt før vedkommende igjen kan anses skikket til å inneha autorisasjon. Lengden beror på en helhetsvurdering, men vanligvis kreves det i henhold til praksis en sammenhengende periode på minst to år. Det samme fremgår av Statens helsetilsyns rundskriv IK-1/2009.

Klageren har fremlagt analysesvar fra en rusmiddeltest avlagt 20. mars 2015. Dette er ikke en tilstrekkelig lang periode til å dokumentere at rusmiddelmissbruket har opphørt. Klageren har ikke fremlagt dokumentasjon på at han har mottatt behandling for å bearbeide sitt forhold til rusmidler, herunder at han har fått en forståelse for sitt rusmiddelmissbruk.

Nemnda har kommet til at klageren er uegnet til å utøve virksomhet som lege med studentlisens forsvarlig på grunn av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning, jf. helsepersonelloven § 57.

Uforsvarlig virksomhet

Yrkesutøvelse under påvirkning av rusmidler er ikke forenlig med forsvarlig virksomhet som turnuslegevikar, jf. helsepersonelloven § 4. Det forhold at klageren møtte rusmiddelpåvirket på arbeid 12. og 28. august 2014 er et alvorlig brudd på helsepersonellovens krav til faglig forsvarlig virksomhet. At det ikke foreligger pasientklager eller er påvist tilfeller av feilbehandling fra klagerens side, er ikke av betydning for nemndas vurdering. Det avgjørende er at utøvelse av virksomhet som turnuslegevikar i rusmiddelpåvirket tilstand utgjøre en betydelig fare for kvaliteten og sikkerheten i helsetjenesten.

Ved å rekvirere en betydelig mengde vanedannende legemidler til eget bruk utviste klageren sviktende faglig skjønn. Som turnuslegevikar med rett til å rekvirere legemidler var han gitt et særlig ansvar og en særlig tillit. At klageren har utnyttet ansvaret og tilliten til å skaffe seg vanedannende legemidler til eget bruk innebærer et betydelig avvik fra de krav som må stilles til en turnuslegevikar. Egenrekvirering av en betydelig mengde vanedannende legemidler er etter nemndas vurdering uforsvarlig virksomhet.

Nemnda legger etter dette til grunn at klageren er uegnet til å utøve virksomhet som turnuslegevikar forsvarlig på grunn av uforsvarlig virksomhet, jf. helsepersonelloven § 57.

Samlet vurdering

Nemnda har kommet til at klageren er uegnet til å utøve virksomhet som turnuslegevikar forsvarlig på grunn av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning og uforsvarlig virksomhet, jf. helsepersonelloven § 57.

Vilkårene for tilbakekall av klagerens studentlisens som lege etter helsepersonelloven § 57 er etter dette oppfylt, og det må foretas en vurdering av om autorisasjonen *skal* tilbakekalles.

Tilbakekall av klagerens studentlisens som lege er ikke et uforholdsmessig inngrep i denne saken. Ved vurderingen er det hensynet til sikkerhet for pasienten, kvalitet i helsetjenesten og tillit til helsepersonell og helsetjenesten som er sentralt, jf. helsepersonelloven § 1.

Rusmiddelmissbruk er ikke forenlig med forsvarlig virksomhet som lege med studentlisens og svekker tilliten til klageren som helsepersonell. Klagerens anførsel om at tilbakekall av studentlisens som lege rammer hardt på grunn av at han er nyutdannet lege endrer ikke nemndas vurdering i saken. Nemnda har etter dette kommet til at klagerens studentlisens som lege skal tilbakekalles. Avgjørelsen er i tråd med nemndas praksis i sammenlignbare saker.

Klagen har ikke ført frem, og det påklagede vedtaket stadfestes.

Hans Hugo
Kristoffersen

Leif Otto Østerbø

Anne Marie Due

Marte Kvittum
Tangen

Øystein Kilander

Ingunn Skre

Atle Larsen

Vedtaket er signert i felles protokoll for nemndmøte 8. og 9. desember 2015, og har derfor ingen egen signatur.